

ПОЛОЖЕННЯ
про систему енергетичного менеджменту
у Звенигородській міській територіальній громаді

1. Загальні положення

1. Положення про систему енергетичного менеджменту (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про енергетичну ефективність», Указу Президента України від 16 червня 1999 року № 662/99 «Про заходи щодо скорочення енергоспоживання бюджетними установами, організаціями та казенними підприємствами», постанови Кабінету Міністрів України від 23.12.2021 №1460 «Про впровадження систем енергетичного менеджменту».
2. Дія Положення поширюється на виконавчі органи Звенигородської міської ради, а також організації, установи, заклади та комунальні підприємства Звенигородської міської територіальної громади.
3. Метою затвердження Положення є впровадження постійно діючої системи динамічного моніторингу і отримання інформації щодо фактичного енергоспоживання та оптимальної температури повітря у приміщеннях підпорядкованих установ у режимі щоденного моніторингу за показниками лічильників обліку енергетичних ресурсів та температурних приладів (далі – система енергомоніторингу). Система енергетичного менеджменту запроваджується з метою:
 - 1) аналізу виробництва і споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг міською територіальною громадою;
 - 2) коротко-, середньо- та довгострокового енергетичного планування;
 - 3) реалізації заходів з розвитку відновлюваних джерел енергії;
 - 4) підвищення ефективності використання та скорочення витрат бюджетних коштів на придбання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг;
 - 5) залучення інвестицій у процеси модернізації енергетичної інфраструктури громади;
 - 6) моніторингу результатів запровадження енергоефективних заходів, заходів з розвитку відновлюваних джерел енергії;
 - 7) проведення публічних закупівель енергоспоживчої продукції (товарів) та послуг, пов'язаних із споживанням енергії (енергоносіїв);
 - 8) стимулювання енергоефективної поведінки мешканців громади;
 - 9) сприяння досягненню цілей Національного плану дій з енергоефективності, Оновленого національного визначеного внеску України до Паризької Угоди, Довгострокової стратегії термомодернізації будівель на період до 2050, інших національних цілей.

4. Безперервне циклічне функціонування системи енергетичного менеджменту включає оперативний моніторинг та аналіз показників енергоефективності, а також моніторинг реалізації енергоефективних проектів.

5. Щоденний моніторинг за використанням енергоресурсів та оптимальної температури повітря у приміщеннях підпорядкованих установ – це система збирання, накопичення та збереження показників приладів, що визначають обсяги спожитих енергоресурсів.

6. Ефективно налагоджений моніторинг дає змогу швидко і якісно виконати аналіз споживання енергоресурсів та прийняти рішення щодо заходів, які допоможуть підвищити ефективність використання енергоресурсів в підпорядкованих установах та підвищити комфортність перебування в них.

7. Енергоефективні заходи – це заходи, спрямовані на підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів об'єктами бюджетної сфери, спрямовані на скорочення видатків на енергоспоживання.

8. Основні перешкоди для впровадження енергоефективних заходів:

1) відсутність ефективного енергомоніторингу необхідного для здійснення повноцінного збору інформації щодо стану споживання енергоресурсів в підпорядкованих установах;

2) відсутність аналізу щодо стану споживання енергоресурсів в підпорядкованих установах.

9. Завдання щоденного контролю:

1) забезпечення оперативного доступу до інформації про стан споживання енергоресурсів та оптимальної температури повітря в підпорядкованих установах;

2) проведення аналізу стану споживання енергоресурсів та оптимальної температури повітря в підпорядкованих установах;

3) виявлення фактів нераціонального використання енергоресурсів та потенціалу щодо їх економії;

4) виявлення та оперативне реагування на втрати енергоресурсів (аварії, пошкодження, несанкціоноване використання тощо);

5) сприяння додатковому залученню інвестиційних ресурсів для впровадження енергоощадних заходів в підпорядкованих установах;

6) створення умов для впровадження автоматизованого збору, обробки, аналізу та зберігання даних щодо споживання енергоресурсів підпорядкованими установами.

10. Система енергетичного менеджменту охоплює такі сектори енергетичного планування:

1) громадські будівлі;

2) житлові будівлі;

3) сфера теплопостачання; сфера водопостачання і водовідведення;

4) сфера управління побутовими відходами;

5) газова інфраструктура;

6) електроенергетика;

7) зовнішнє освітлення;

8) інші сфери послуг.

2. Особи, відповідальні за впровадження енергетичного менеджменту

1. У Звенигородській міській територіальній громаді координація роботи із запровадження та функціонування системи енергетичного менеджменту покладається на виконавчий комітет Звенигородської міської ради.
2. Розпорядженням міського голови визначається посадова особа (енергоменеджер міської територіальної громади), що організовує впровадження та функціонування системи енергомоніторингу і контроль за ефективним використання енергоресурсів.
3. В кожній підпорядкованій комунальній установі визначається особа (енергоменеджер об'єктів), яка відповідальна за збір та внесення до автоматизованої системи енергомоніторингу інформації з приладів обліку споживання енергоресурсів та температурних показників.

3. Обов'язки енергоменеджера міської територіальної громади

1. Узагальнює та аналізує надану інформацію про споживання енергоресурсів, а також інформацію щодо виконаних та запланованих ремонтів, пов'язаних зі зниженням споживання енергоресурсів в підпорядкованих установах.
2. Надає міському голові, по кожній організації, установі, закладу та комунальному підприємству Звенигородської міської територіальної громади інформацію щодо рівня енергоспоживання, обґрунтування перевитрат або економії рівня енергоспоживання.
3. Готує рекомендації щодо підвищення ефективності використання енергоресурсів в підпорядкованих організаціях, установах, закладах та комунальних підприємствах Звенигородської міської ради.
4. Готує пропозиції щодо включення заходів з підвищення ефективності енергоспоживання до програми економічного і соціального розвитку громади на відповідний рік.
5. Розраховує базові рівні споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг.
6. Забезпечує створення, наповнення та функціонування бази даних будівель міської територіальної громади.
7. Забезпечує розрахунок цілей сталого енергетичного розвитку міської територіальної громади, інших цілей.
8. Готує рекомендації з забезпечення сталого енергетичного розвитку міської територіальної громади.
9. Здійснює комплекс заходів, спрямованих на розроблення та запровадження плану діяльності системи енергетичного менеджменту, Декларації енергетичної політики, місцевого енергетичного плану, середньострокової місцевої цільової програми на виконання місцевого енергетичного плану, інших документів щодо сталого енергетичного розвитку.
10. Формує та забезпечує оприлюднення щорічних звітів щодо виробництва і споживання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг на території міської територіальної громади.
11. Забезпечує контроль стану виконання розпоряджень міського голови, які стосуються питань запровадження і функціонування системи енергетичного

менеджменту, енергомоніторингу, реалізації проєктів сталого енергетичного розвитку на території міської територіальної громади.

12. Аналізує та сприяє залученню доступних джерел позабюджетного фінансування заходів із забезпечення сталого енергетичного розвитку.

13. Контролює ефективність реалізації проєктів сталого енергетичного розвитку, в т. ч. за енергосервісними договорами (ЕСКО).

14. Збирає та аналізує дані щодо виконаних та запланованих капітальних та поточних ремонтів, пов'язаних із забезпеченням сталого енергетичного розвитку.

15. Контролює наповнення автоматизованої системи енергомоніторингу інформацією щодо обсягів спожитої теплової енергії, електричної енергії, газу, холодної, гарячої води, інших видів енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг, умов мікроклімату в будівлі.

16. Взаємодіє із установами та організаціями, у визначеному законодавством порядку, з питань підвищення ефективності енергоспоживання.

17. Керується у своїй діяльності нормами ДСТУ ISO 5001:2020 (ISO 5001:2018, IDT) «Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та настанова щодо використання».

4. Основні завдання енергоменеджера об'єктів

1. Відповідає за ведення системи енергомоніторингу та збір інформації про стан споживання ресурсів бюджетної будівлі.

2. Готує рекомендації керівнику організації, установи, закладу та комунального підприємства Звенигородської міської ради щодо проведення енергоефективних заходів в підпорядкованих установах.

3. Щоденно, крім вихідних та святкових днів, здійснює збір інформації з приладів обліку споживання енергоресурсів та температурних показників до 10 години та вносить зібрані дані до автоматизованої системи енергомоніторингу, а також аналізує отримані дані на предмет відхилення, у разі якщо система енергомоніторингу показала таке відхилення.

4. Якщо система енергомоніторингу виявила значне відхилення споживання енергоресурсу (більше ніж на 10%) – негайно інформує безпосереднього керівника, якщо перевищення виникло внаслідок надзвичайної ситуації техногенного характеру (аварії, катастрофи тощо) – вживає відповідні заходи для стабілізації ситуації. У випадку, якщо була допущена помилка при знятті показників – зняття показників повторюється. У разі виявлення несправності приладу обліку – інформує безпосереднього керівника.

5. Вносить в автоматизовану систему енергомоніторингу інформацію щодо обсягів спожитої теплової енергії, електричної енергії, газу, холодної, гарячої води, інших видів енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг, умов мікроклімату в будівлі або передає енергоменеджеру міської територіальної громади такі дані у разі відсутності або несправності даної системи.

6. Повідомляє енергоменеджера міської територіальної громади про виникнення аварійних ситуацій.

7. Слідкує за дотриманням інструкцій з ефективного використання енергії (енергоносіїв) та комунальних послуг в будівлі.
8. Слідкує за своєчасним здійсненням обслуговування інженерних систем відповідними фахівцями, своєчасним проходженням приладами обліку метрологічної повірки, а також інших заходів, пов'язаних з підвищенням ефективності енергоспоживання.

5. Організація виконання Положення

1. Всі прилади обліку, за допомогою яких здійснюється контроль споживання енергоресурсів, повинні бути сертифіковані на території України.
2. Перелік енергоресурсів та температурних показників для щоденного контролю:
 - 1) температура повітря в обраних внутрішніх приміщеннях, °C;
 - 2) вода холодна, м³;
 - 3) електрична енергія, кВт;
 - 4) природний газ, м³;
3. Для виконання щоденного контролю, енергоменеджер об'єкту використовує наступні типи обладнання:
 - 1) термометр зовнішній;
 - 2) термометр внутрішній;
 - 3) лічильник холодної води;
 - 4) лічильник електричної енергії;
 - 5) газовий лічильник.

6. Стимулювання відповідальних осіб

Керівникам підпорядкованих установ рекомендується запровадити систему стимулювання у вигляді преміювання осіб, які безпосередньо задіяні в процесі підвищення енергоефективності бюджетних установ, в межах видатків на оплату праці, затверджених у кошторисі, згідно з чинним законодавством.

7. Відповідальність

1. Відповідальність за належне функціонування системи енергетичного менеджменту в Звенигородській міській територіальній громаді покладається на енергоменеджера міської територіальної громади.
2. Відповідальність за дотримання вимог цього Положення організаціями, установами, закладами та комунальними підприємствами Звенигородської міської ради покладається на їх керівників.
3. Енергоменеджери об'єктів енергоменеджменту несуть відповідальність за достовірність та своєчасність внесення необхідних даних до автоматизованої системи енергомоніторингу та належне виконання покладених на них обов'язків згідно із цим Положенням та чинним законодавством України.

ПОРЯДОК
збору інформації щодо стану споживання енергоресурсів організаціями,
установами, закладами та комунальними підприємствами
Звенигородської міської ради

1. Загальні положення

1.1. Порядок збору інформації щодо стану споживання енергоресурсів організаціями, установами, закладами та комунальними підприємствами Звенигородської міської ради (далі – Порядок) спрямований на запровадження автоматизованого моніторингу за фактичним споживанням енергетичних ресурсів підприємствами, організаціями, установами та закладами комунальної власності. Порядок визначає процедуру внесення відповідної інформації до автоматизованої системи енергомоніторингу (АСЕМ).

1.2. Порядок поширюється на адміністративні будівлі виконавчого комітету міської ради, а також підприємства, установи, організації, заклади, підпорядковані міській раді, повністю утримуються за рахунок коштів бюджету Звенигородської міської територіальної громади.

1.3. Метою застосування Порядку є організаційне забезпечення впровадження постійно діючої системи динамічного нагляду та отримання достовірної інформації в режимі щоденного та щотижневого зчитування відповідних даних з приладів (лічильників) обліку споживання енергетичних ресурсів у будівлях комунальної власності на території міської територіальної громади для подальшого проведення моніторингу, аналізу і оцінки основних показників стану використання енергетичних та водних ресурсів у бюджетній та комунальній сфері, забезпечення планомірного та ефективного впровадження заходів з енергозбереження та реалізації енергоефективних проєктів.

1.4. Енергетичний моніторинг – це систематичні заходи, які спрямовані на запровадження раціонального використання енергоресурсів та розроблення в подальшому обґрунтованих і прозорих лімітів на споживання теплової енергії, електричної енергії, газу та води бюджетними і комунальними установами на території громади (заклади освіти, медицини, культури, спорту, адміністративні приміщення виконавчого комітету міської ради).

Моніторинг передбачає централізований збір інформації про споживання енергоресурсів для їх подальшого аналізу та вжиття заходів по недопущенню нераціонального використання ресурсів, а саме: надання відповідальними за моніторинг споживання енергоресурсів та впровадження енергоефективних заходів (енергоменеджерами об'єктів) показників лічильників щодо обсягів спожитої теплової енергії, електричної енергії, газу, води по кожному закладу шляхом внесення інформації до АСЕМ, що дозволить отримати оперативну інформацію відповідальному за впровадження системи енергетичного менеджменту в громаді для вчасного вжиття необхідних заходів по оптимізації

подальших витрат паливно-енергетичних ресурсів і, як результат, зменшення обсягів бюджетних коштів на оплату енергоносіїв.

1.5. Автоматизована система енергомоніторингу (АСЕМ) – це система моніторингу споживання енергоресурсів на усіх об'єктах, які піддаються спостереженню. Від відповідальної особи в бюджетній установі вимагається вчасно надавати достовірні показання лічильників, температурні дані зовнішнього та внутрішнього повітря через електронну базу даних, всі інші операції – обробка та аналіз даних – відбуватимуться автоматично.

АСЕМ забезпечує формування аналітичної бази даних щодо споживання енергетичних ресурсів з подальшим її використанням з метою контролю та досягнення бажаних результатів від впровадження енергоефективних заходів у бюджетних і комунальних установах.

1.6. Порядок збору інформації визначає вимоги до керівників та енергоменеджерами об'єктів відповідних установ щодо налагодження процедур енергетичного моніторингу, що дозволяють впровадити системний підхід до питання забезпечення постійного контролю енергетичних параметрів, підвищення рівня ефективності використання енергетичних ресурсів, а також планування заходів з енергозбереження.

1.7. Енергоменеджери об'єктів, задіяні в процедурі енергетичного моніторингу, у своїй діяльності керуються чинним законодавством України, рішеннями міської ради, її виконавчого комітету, розпорядженнями міського голови та цим Положенням.

1.8. У бюджетних і комунальних установах, що здійснюють свою діяльність на території Звенигородської громади, всі прилади обліку споживання енергоресурсів, повинні бути сертифіковані на території України, внесені в реєстр засобів вимірювальної техніки, мати чинне свідоцтво про державну повірку та, згідно з актом, введені в експлуатацію.

2. Поняття і терміни

Порядок здійснення моніторингу за фактичним споживанням енергоносіїв організаціями, установами, закладами та комунальними підприємствами Звенигородської міської ради передбачає використання таких основних визначень та понять.

2.1. *Автоматизована система енергомоніторингу (АСЕМ)* – комплекс програмного забезпечення для дистанційного обліку та аналізу споживання паливно-енергетичних ресурсів.

2.2. *Енергетичний моніторинг* – сукупність заходів, спрямованих на безперервне відстеження за споживанням енергоресурсів бюджетними і комунальними установами та забезпечення постійного контролю економічної ефективності енергоефективних заходів в ході їх впровадження.

2.3. *Бюджетна і комунальна установа* – це підприємства, установи, заклади та організації, що повністю або частково утримуються за рахунок коштів бюджету Звенигородської міської територіальної громади.

2.4. *Енергоменеджери об'єктів* – особи, визначені відповідальними за ведення системи енергомоніторингу та збір інформації про стан споживання енергоресурсів бюджетної і комунальної будівлі.

2.5. *Енергоменеджер міської територіальної громади* – посадова особа виконавчого комітету міської ради, визначена відповідальною за впровадження системи енергетичного менеджменту в Звенигородській міській територіальній громаді.

2.6. *Енергоефективність* – співвідношення між реально досягнутими результатами діяльності бюджетної та комунальної установи і обсягами споживання енергії для досягнення цих результатів.

2.7. *Паливо-енергетичні ресурси* – сукупність усіх природних, а також перетворених видів палива та енергії, які використовуються в національному господарстві.

2.8. *Раціональне використання паливо-енергетичних ресурсів* – досягнення максимальної ефективності використання паливо-енергетичних ресурсів при існуючому рівні розвитку техніки та технології і одночасному зниженні техногенного впливу на навколишнє природне середовище.

2.9. *Ліміти споживання енергоресурсів* – це гранична величина витрат паливо-енергетичних ресурсів, розроблена на основі даних про споживання для кожного конкретного об'єкта, ця величина є динамічною і підлягає коригуванню.

3. Моніторинг процесів енергоспоживання в бюджетних і комунальних установах Звенигородської міської територіальної громади

3.1. Моніторинг споживання енергоресурсів, впровадження заходів з енергозбереження та підвищення ефективності використання бюджетних коштів на оплату спожитої електричної енергії, газу, води в установах бюджетної і комунальної сфери виконується на різних рівнях управління, а саме:

- на рівні управління системою енергомоніторингу в бюджетній і комунальній установі;
- на рівні управління впровадженням системи енергетичного менеджменту в територіальній громаді.

3.2. Моніторинг процесів на рівні управління системою енергомоніторингу у бюджетній і комунальній установі виконується шляхом проведення внутрішніх обстежень і аудитів, розроблення планів коригувальних та попереджувальних дій і контролю за виконанням цих планів. Відповідальними за проведення процесів енергомоніторингу на цьому рівні є уповноважені енергоменеджери під управлінням керівника відповідної бюджетної та комунальної установи.

3.3. Рівні прийняття рішень в контексті функціонування системи енергомоніторингу включають:

- рівень виконання заходів з енергозбереження та контролю обсягів енергоспоживання безпосередньо у бюджетних і комунальних установах;
- рівень відповідальних осіб (енергоменеджерів) у бюджетних і комунальних установах – внесення показників лічильників енергоресурсів, температури, інших даних;

- рівень відповідальної посадової особи виконавчого комітету Звенигородської міської ради за впровадження системи енергетичного менеджменту в міській територіальній громаді (енергоменеджер МТГ) – загальний контроль за споживанням енергоресурсів, проведення аналізу даних та формування звітів для керівництва, побудова дієвої системи комунікацій з усіма учасниками процесу збору та аналізу даних із споживання енергоресурсів;
- рівень керівництва Звенигородської міської ради – формування енергетичної політики на території міської територіальної громади.

4. Порядок збору інформації щодо споживання енергоресурсів в бюджетних і комунальних установах Звенигородської міської територіальної громади

Збір інформації щодо стану споживання енергоресурсів у бюджетних і комунальних установах на території міської територіальній громади у рамках автоматизованої системи енергомоніторингу (АСЕМ) проводиться наступним чином.

4.1. Відповідальна посадова особа виконавчого комітету міської ради за впровадження системи енергетичного менеджменту в міській територіальній громаді (енергоменеджер МТГ):

4.1.1. Видає бюджетній чи комунальній установі ключ доступу в мережі Інтернет до програмного забезпечення автоматизованої системи енергомоніторингу (АСЕМ) для ведення обліку споживання енергоресурсів.

4.1.2. За допомогою аналітично-статистичних звітів АСЕМ проводить енергетичний моніторинг та контроль внесення енергоменеджерами об'єктів показників приладів обліку (лічильників) до автоматизованої системи енергомоніторингу (АСЕМ).

4.1.3. Забезпечує загальний аналіз споживання енергетичних ресурсів, ефективності проведених енергозберігаючих заходів та реалізованих енергоефективних проектів в розрізі окремих будівель чи приміщень бюджетних і комунальних установ на території громади та надає керівництву міської ради узагальнюючі звіти з енергоспоживання і пропозиції по покращенню поточних показників стану використання енергоресурсів, уточнення лімітів, коригування запланованих заходів і завдань з енергозбереження, виконання попереджувальних дій з метою недопущення виникнення відхилень від запланованих заходів.

4.1.4. Вивчає інвестиційні пропозиції, спрямовані на вдосконалення систем енергоспоживання та підвищення ефективності енергоспоживання у бюджетних і комунальних установах на території громади, а також передовий досвід з впровадження енергоощадних технологій та кращі практики з питань енергозбереження в бюджетній сфері.

4.1.5. Забезпечує проведення внутрішніх енергетичних аудитів будівель бюджетних і комунальних установ на території громади.

4.1.6. Надає пропозиції щодо здійснення мотивації енергоменеджерів об'єктів за достовірне та своєчасне внесення інформації про споживання енергоресурсів до

системи моніторингу споживання енергоресурсів, а також стимулювання керівників цих установ до економії та раціонального споживання енергоресурсів.

4.1.7. Досліджує та погоджує пропозиції щодо впровадження енергоефективних заходів, програм з енергоефективності, зменшення споживання енергоресурсів на наступний рік.

4.1.8. Готує матеріали для проведення нарад, навчань, семінарів з питань функціонування системи енергетичного моніторингу.

4.2. Енергоменеджери об'єктів в бюджетних і комунальних установах:

4.2.1. Ведуть облік наявності та справності приладів обліку енергоносіїв по будівлях.

4.2.2. Несуть відповідальність за своєчасне проходження приладами обліку державної повірки, складають графік проходження приладами обліку державної повірки, який затверджується керівником установи.

4.2.3. Забезпечують занесення в обов'язковому порядку всіх необхідних даних показників по об'єкту енергозбереження до системи енергомоніторингу (у разі зміни показників вносить відповідні коригування) та щоденне (в робочі дні тижня з 09:00 до 10:00) зняття показників з приладів обліку енергетичних та водних ресурсів у бюджетній будівлі (в тому числі, якщо в приміщенні є орендар) і збереження таких даних у системі моніторингу (АСЕМ).

4.2.4. Проводять щотижневий оперативний контроль за споживанням енергоресурсів. В разі суттєвого відхилення від споживання в порівнянні з показниками приладів обліку з аналогічним попереднім періодом з'ясовують причину відхилення, про що повідомляють керівника бюджетної чи комунальної установи та енергоменеджера МТГ.

4.2.5. При закритті звітних місяців формують і надають керівнику бюджетної чи комунальної установи та одночасно енергоменеджеру МТГ звіт щодо фактичного споживання енергоресурсів у відповідності до встановленого ліміту і, при необхідності, надають пояснення.

4.2.6. Щоденно, протягом опалювального періоду, вносять до системи показники середньої внутрішньої температури будівлі.

4.3. Керівники бюджетних і комунальних установ: (енергоменеджери об'єктів):

4.3.1. Несуть персональну відповідальність за дотримання вимог порядку, вчасне та повне наповнення інформаційної системи енергомоніторингу даними (АСЕМ), своєчасне подання звітів та інформацій.

4.3.2. На період відсутності основних призначених осіб, відповідальних за моніторинг показників приладів обліку та за ведення системи енергомоніторингу, визначають осіб, які виконуватимуть їх обов'язки, таким чином забезпечуючи безперервність функціонування системи енергомоніторингу в бюджетній чи комунальній установі.

4.3.3. Забезпечують внесення змін до посадових інструкцій щодо виконання відповідних обов'язків, визначених Порядком.

4.5.4. На підставі отриманих звітів від відповідальних осіб за ведення системи енергомоніторингу проводять аналіз раціонального використання енергетичних ресурсів та при наявності розбіжностей у виставлених рахунках до показників

фактичного споживання енергетичних ресурсів додатково доручають провести аналіз та вживають заходи щодо їх усунення.

4.5.5. Надають пропозиції до програм з енергозбереження Звенигородської міської територіальної громади щодо необхідності впровадження енергоефективних заходів.

5. Відповідальність

5.1. Керівники бюджетних і комунальних установ та енергоменеджери об'єктів несуть дисциплінарну відповідальність за достовірність внесених даних до АСЕМ.

5.2. Енергоменеджери об'єктів разом із керівниками бюджетних і комунальних установ несуть адміністративну відповідальність за нераціональне використання енергоресурсів та не обґрунтоване їх перевищення.

Секретар міської ради

Володимир НИЗЕНКО